

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupen JUDr. Vitem Vohánkou, advokátem, se sídlem Na Zámecké 457/5, Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí **Ministerstva práce a sociálních věcí** ze dne 21. 2. 2007, č. j. 2007/14480-212, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 Cad 18/2007, o návrhu na vyloučení soudců Městského soudu v Praze z projednávání a rozhodování této věci,

t a k t o :

Soudci Městského soudu v Praze Mgr. Dana Černovská, JUDr. Miroslava Hrehorová a Mgr. Jiří Tichý **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 Cad 18/2007.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal dne 28. 2. 2007 žalobu u Městského soudu v Praze, v níž se domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen žalovaný) ze dne 21. 2. 2007, č. j. 2007/14480-212, neboť rozhodnutí žalovaného považuje za nezákonné. Ve shora uvedeném rozhodnutí žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, kterým nebyla povolena obnova řízení ve věci nepřiznání dávky sociální péče a toto rozhodnutí potvrdil.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 8. 3. 2007, č. j. 2 Cad 18/2007 – 7, žalobce vyzval, aby ve lhůtě 21 dnů odstranil vady žaloby a poučil jej, že pokud tak ve lhůtě stanovené soudem neučiní, žalobu odmítne.

Na uvedené usnesení Městského soudu v Praze žalobce reagoval přípisem ze dne 10. 5. 2007, ve kterém požádal o ustanovení zástupce, a to JUDr. Víta Vohánky, advokáta, který mu byl ustanoven již v předcházejících řízeních.

S ohledem na žádost žalobce o ustanovení zástupce zaslal Městský soud v Praze žalobci vzor 060 - potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, který žalobce vyplnil a zaslal zpět Městskému soudu v Praze. Na základě žalobcových majetkových poměrů dospěl soud k závěru, že žalobce splňuje podmínky pro osvobození

od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a proto k ochraně jeho zájmů ustanovil mu usnesením ze dne 2. 7. 2007, č. j. 2 Cad 18/2007 – 34, zástupce, JUDr. Víta Vohánku, advokáta.

Dne 13. 2. 2008 bylo zástupci stěžovatele osobně doručeno poučení účastníků podle ustanovení § 8 odst. 1, 2 a 5 s. ř. s. a výzva - poučení podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl tedy informován o možnosti namítnout podjatost soudců, jakož i dalších soudních osob, kteří mají podle rozvrhu práce věc projednat a rozhodnout a o možnosti rozhodnout o věci samé bez jednání.

V podání ze dne 15. 2. 2008 žalobce konstatoval, že „*nedává souhlas k neveřejnému jednání*“ a namítal, že ve věci jednají vyloučení soudci Městského soudu v Praze, kteří v téže věci již opakovaně v předchozích řízeních rozhodli a pouze by se opakovali, přičemž poukázal na § 8 odst. 1 s. ř. s.

Městský soud v Praze poté spis s námitkou podjatosti dne 3. 3. 2008 předložil Nejvyššímu správnímu soudu podle § 8 odst. 5 s. ř. s. k rozhodnutí o ní. Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Miroslava Hrehorová, Mgr. Jiří Tichý a Mgr. Dana Černovská ve svém vyjádření ze dne 21. 2. 2008 sdělili, že věci, které dle ustanovení § 31 odst. 2 s. ř. s. projednávají a rozhodují jako samosoudci, jsou u Městského soudu v Praze zapisovány do senátů 1 Cad, kde věci tam napadlé projednává a rozhoduje JUDr. Miroslava Hrehorová, 2 Cad, kde věci tam napadlé projednává a rozhoduje Mgr. Jiří Tichý a 4 Cad, kde věci tam napadlé rozhoduje a projednává Mgr. Dana Černovská. Konstatovali, že nikomu z nich nejsou známy žádné okolnosti, které by je vylučovaly z projednání a rozhodnutí ve věcech žalobce. Shodně prohlásili, že nemají žádný vztah k účastníkům řízení, jejich zástupcům ani k projednávané věci. Zároveň odkázali na § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s., dle které nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Jak již bylo předesláno v uvedeném vyjádření soudců Městského soudu v Praze, podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 3 téhož zákona soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Integrovanou součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce.

Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží našla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezájatý vztah. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 370/04).

Z návrhu žalobce na vyloučení soudců Městského soudu v Praze, podaného žalobcem dne 18. 2. 2008, vyplývá, že námitku podjatosti odůvodňuje skutečnostmi, které v minulosti nastaly v jiných (dřívějších) soudních řízeních. S ohledem na skutečnost, že v daném případě se jedná o věc ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s. (rozhoduje ji specializovaný samosoudce), která napadla do senátu 2 Cad, kde tyto věci rozhoduje Mgr. Jiří Tichý, je třeba námitku žalobce chápat tak, že Mgr. Jiří Tichý, ale ani soudkyně Mgr. Dana Černovská a JUDr. Miroslava Hrehorová, které též vyřizovaly věci téhož žalobce, nepostupovaly nestranně při projednávání a rozhodování v jiných věcech. Jak plyne ze shora uvedeného ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., věty třetí, důvodem pro vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v jeho rozhodování v jiných věcech, tedy v tomto případě v rozhodování soudců Mgr. Jiřího Tichého, Mgr. Dany Černovské a JUDr. Miroslavy Hrehorové v jiných věcech, které však žalobce blíže neoznačil. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzované věci ze soudního spisu nevyplývá jakýkoliv poměr uvedených soudců k věci či k účastníkovi a jeho zástupci. Jmenovaní soudci se rovněž nepodíleli na rozhodování věci v řízení u správního orgánu.

Se zřetelem k tomu, že důvod uplatňovaný stěžovatelem, tj. vyloučení samosoudců pro okolnost, ke které došlo v jiném soudním řízení, není důvodem způsobilým vyvolat pochybnosti o nepodjatosti samosoudců, kteří v dané věci mají rozhodovat, a dále vzhledem k tomu, že sami samosoudci se necítí být z projednávání a rozhodnutí věci vyloučení, neshledal čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu návrh žalobce na vyloučení samosoudců z projednávání a rozhodování této věci důvodným, a rozhodl proto tak, že výše jmenovaní samosoudci nejsou z projednávání a rozhodování věci, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 Cad 18/2007, vyloučení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. března 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu